

Angyal Mária

Másfél évtized a Zalai Nemzetközi Festőtelepeken

(Zárókiállítás Zalaegerszegen, 2006. augusztus 10-én)

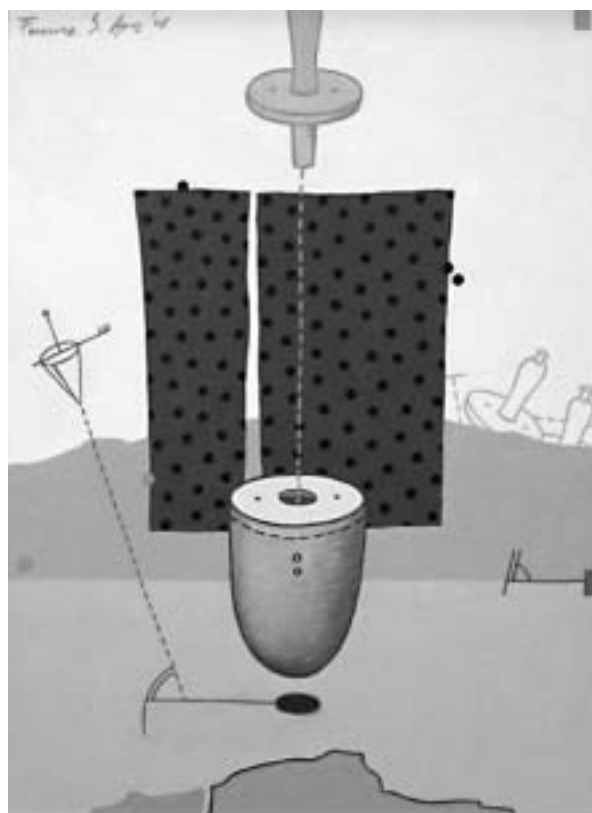
Harmincnyolc művész – köztük több alapító tag – kiállítása nyílt meg az MMIK Kisfaludy u. 9/11 kiállítótermében augusztus 10-én Zalaegerszegen. Egy 15 éves folyamat részeként és különbözően minden eddigittől.

Tizenöt éve indította el az akkori Megyei Művelődési Központ zalai festőtelepét határon túli magyaroknak és nem-magyar barátainak. Minden év új élményt, új művészeti teljesítményt, új arcokat és új fogadó-helyeket jelentett. Új találkozásokat és új helyszíneket, hiszen az alap gondolat eleve az volt, hogy minél több település ismerje meg a meghívott művészeket.

Ebben az évben tizenöt kistelepülés fogadta a művészvendégeket. A tevékenységet, az előkészítést, a közös programokat és a zárókiállítást a megyei művelődési központ koordinálta, mint minden évben eddig is.

A művészeknek Gyenesdiáson és Kustánszegen volt alkalma találkozni a zárókiállítás előtt egymással. Gyenesdiás a Hévízen, Kehidakustányban, Pacsán, Felsőrajkon és Zalakaroson, Kustánszeg pedig a Bázakerettyén, Becsvölgyén, Kálócfán, Lentiben, Letenyén, Zalaegerszegen, Pusztaedericsen, Rédcicsen, Zalabaksán alkotó művészek látta vendégül baráti beszélgetésre, közös vacsorára.

A megmérettetést természetesen mindig a zárókiállítás jelenti. Akkor, ott a falakon történnek az igazi találkozások. Akkor válik bizonyossá, hogy a zalai táj kinek mit jelent? Csernyánszky Juditnak (Románia), Vassy Erzsébetnek (Románia), Stjepan Levacicnak és Katarina Pajtlarnak (Horvátország), Lendvai Zoltánnak (Románia) Gergely Máriának (Szlovákia) és Horváth Bálintnak (Zalabaksa) szép lankás igazi zalai tájat, a Kis-Balaton élővilágát, tájképeket olajban, pasztellben, színekben és formákban. Ugyanez a táj Salamon Árpádnál (Szlovénia) horizontálisan és vertikálisan szerkesztett expresszív tájélményt, a „svéd-szekciónál”: Zsabka Sárínál, Jávor Lászlónál és Annikii Ekrothnál könnyű akvarellt, Visnyei Gándornál (Románia) tündöklően szép, száradó, de még élő fákat vegyes technikával, Orbán Endrénél (Románia) meggyőző pasztelleket, Salamonné Heda Vidmárnál

Ferenc S. Apor: Helyzet

(Szlovénia) részekre bontott, geometrikus-absztrakt tájimpresziókat, Koszti István Miklósnál (Románia) pedig csodálatos, expresszív szerkezeteket, foltokat, sajátos jelképekkel „telítve”. De tájat ábrázol Ferenc S. Apor (Románia) is, amikor képein sok furcsa, nem oda illő figura jelenik meg nem oda illő helyzetben. A cím utal a zalai tájra és a fölötté elzúgó tárgyra – ami lehet, hogy kávédaráló, lehet valami más. De nyilvánvaló a helyi élmény, hiszen sárga kék és zöldes dombok jelennek meg (alakulnak át) sajátos képi megfogalmazásban, vagy akár Szentes Zágon (Románia) művének új jelentéstartalma az asszociációk és a sejtések, érzelmek egymást követő sorában.

Boldogan láttuk a nem-táj ihlettségű képeket. Bogdan Tomasevszkij (Ukrajna) két triptichonját, amelyek a Táj és a Parnasszus címet viselik, és amelyek talán leginkább háromdimenziós képként fogalmazhatóak meg – márcsak azért is, mert agyagból, pasztillinből és egy sajátos általa kidolgozott mügyanta-keverékből, vegyes technikával készülnek. És elragadó női alakokat ábrázolnak, sajátos szituációban, kicsi, nagyon finoman feltett arannyal díszítve. Nők alakzatait láthatjuk viszont Sütő Éva (Románia) tusrajzán és színes temperáján, talán leginkább a japán papírmetszetek figuráira emlékeztető

mozdulatokkal. Nagy meglepetés volt az alkotótelepen először résztvevő Ludmilla Gajnanova (Oroszország) rendkívül finom monotípiája – ugyancsak csokorba-szedett nőket ábrázolt (Virágcsokor) –, melyben angyalok és leányok egységben-szépségükben láthatók. Teljesen más Urbán Zsuzsa (Szerbia) idős asszonyról készült olajképe, *Ami még megmaradt* címmel – a festmény maga a lemondás, a fájdalom, a kiüresedés a szájban lógó cigarettával, az eldobott üres borosüveggel és a magányt oldó kutyával válik „tárgyilag” is megjeleníthetővé. Vig László (Szerbia) hiteles képes fest a „gölcöncséről”, fotorealista, hiperrealista ábrázolással.

Kár volna bárkit is kihagyni. Nem hiszem, hogy aki megnézi a kiállítást, el tudja felejtetni a két - Gyenesdiáson dolgozó - festőnő, Kovács Ildikó és Váncsa Mónika (Románia) expresszív, dekoratív képeit, Olga Lukach (Ukrajna) nagyszerű textilképeit, Alekszandr Lukach (Ukrajna) kiforrott, senkiéhez nem hasonlító igazi kortárs szemléletű festményeit, régtől fogva használt jelképeit, sajátos képi beszédét. Csillag István (Románia) fenséges rézkarcát az Emberről, a fiatal Olga Marcelova (Oroszország) gesztusfestését... Vagy a rendkívül tehetséges régi tagok, Egressy Zoltán (Ukrajna) lángoló virágcsendéletét, Török István (Szerbia) szárnyas-oltárát a zalai (magyar) paraszti életéről, triptichonként ablakszárnyakra festve. Csobanov Márta pedig, mint mindig, most is elkápráztatta a látogatókat és a többi művészt gyönyörű románkori templombelsőt ábrázoló akvarelljével. A legszebb pasztelleket most is Kálmán Kornélia (Szerbia) mutatta be.

Ebben az évben egyetlen alkotótól, a fiatal és tehetséges Jankó Szép Noémitől (Románia) láthattunk a két szép, nagyon illusztratív grafika mellett azokhoz szellemiségében, kifejezési módjában erősen kötődő plasztikákat.

Szomorúan tapasztaltuk, hogy a sokszorosított grafika a lenti műhely megszűnése miatt teljesen eltűnt. Ez mellett, hogy a sokszorosított grafikai szekció mindig erőssége volt a kiállításoknak, azért is baj, mert a szakma tudja, hogy ha valahol valamit feladnak – esetünkben egy sokszorosított grafikai műhelyt – azt újraindítani sokkal nehezebb. De ígéretet kaptunk arra, hogy ez a kérdés jövőre megoldódik.

Nagyon jó lenne, ha visszatérne a három dimenzió is – a kerámia és a szobrászat –, hiszen a meghívott alkotók, művészek általában több műfajban is dolgoznak, és ez nekik, és a kiállítás rendezőjének és látogatóinak is örömet és lehetőséget jelent.

Salamon Árpád: Pásztor kunyhó

Ebben az évben talán még nehezebb feladat volt a díjakat kiosztani, mint eddig.

Végül a szenzációs, több figurás *Kávéház* képeért Katarina Mandic kapta az Alkotói díjat. (Ő már az elmúlt két évben is díjat kapott kiemelkedően jó teljesítményéért.) Különdíjat kapott Olga Lukach arcokat/maszkokat ábrázoló selyemfestéséért, Bogdan Tomasevskij a már említett triptichonjaiért és Egressy Péter azért a „lángoló”, expresszív virágcsendéletért.

Ebben az évben került első alkalommal kiosztásra az alkotótelepi művészek szavazása alapján odaítélt Művésztelepi Díj. Ezt a fiatal és tehetséges csikszeredai Ferencz S. Apor kapta, mindenki nagy öröme.

Dicséret és köszönet illet mindenkit, aki ebben a tizenöt éve tartó folyamatban fogadó polgármesterként, helyi és megyei szervezőként, segítőként, szponzorként részt vesz. Külön köszönet dr. Borosán Gyulának, az alkotótelepek kitalálójának és elkötelezett vezetőjének és Panáczy Ágnesnek, aki kiválóan szervezi ezt a nagyszerű, példaértékű alkotótelepet.

(A megnyitón elhangzott „tárlatvezetés” írott változata.)